

LIVIU IOAN MĂRUIA
[13.07.1977; † 26.03.2013]*

*Învață de la toate, să ai statornic drum
Învață de la flăcări, că toate-s numai scrum
Învață de la umbră, să taci și să veghezi
Învață de la stâncă, cum neclintit să crezi
Învață de la soare, cum neclintit s-apui
Învață de la piatră, cum trebuie să spui
Învață de la vântul ce-adie prin poteci
Cum trebuie prin lume de liniștit să treci
[...]*

*Ia seama fiu al jertfei, prin lumea-n care treci
Să-nveți din tot ce piere, cum să trăiești pe veci.*

*Învață de la toate,
Anonim*

REMEMBER

Lector universitar doctor, **Liviu Ioan MĂRUIA** a fost arheolog expert și cadru didactic la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Universitatea de Vest Timișoara, profesor apreciat și prieten excepțional.

Liviu s-a născut în anul 1977, la data de 13 iulie, la Reșița, fiind fiul lui Ioan și Ana MĂRUIA. A urmat școala generală în comuna Vermeș, unde mama lui era profesoară de limba română, iar tatăl său profesor de istorie-geografie. Tatăl său, Ioan MĂRUIA, a fost cel care, după propria mărturisire, i-a “sădit *microbul* *neastâmpărului și curiozității*” și l-a îndemnat să treacă “*dincolo de hotarele cotidianului și a potecilor marcate, spre a descoperi complexitatea lucrurilor de dincolo de <harta> cunoașterii*”, iar mama, Ana, i-a oferit întotdeauna “*sprijinul și încrederea totală în reușita proiectelor*” în care s-a angrenat.

Liviu MĂRUIA a absolvit Liceul Teoretic nr. 3 din Reșița (profil Filologie-Istorie, promoția 1995), după care s-a îndreptat către Facultatea de Litere, Istorie și Teologie (secția *Istorie*) din cadrul Universității de Vest din Timișoara, pe care a absolvit-o în anul 1999. Au urmat anii masterului de *Romanitate orientală* (1999-2001), încununată cu o disertație despre “*Permanențe precreștine în tradiția mitologică românească*”, sub conducerea prof. univ. dr. Doina Benea.

Între 1999-2003 a fost profesor titular de Istorie-Geografie la școala generală din comuna Becicherecu Mic (județul Timiș). Din anul 2002 a început să lucreze și ca preparator universitar în cadrul Catedrei de Istorie a Facultății de Litere, Istorie și Teologie de la Universitatea de Vest din Timișoara. În luna octombrie a anului 2003 este titularizat pe postul de preparator universitar. Foarte bine pregătit, urcă meticulos și sigur primele trepte ale carierei universitare: astfel, din martie 2006 devine asistent universitar iar apoi lector universitar (din octombrie 2012). Între timp, obține titlul de *Doctor în Istorie* de la Facultatea de Științe Umaniste, Universitatea “Valahia” din Târgoviște (promoția 2009-2011) cu o lucrare amplă, cu un pronunțat caracter interdisciplinar, intitulată “*Cercetări interdisciplinare privind geografia istorică a Dealurilor Lipovei din paleolitic și până la începuturile epocii moderne*” (coordonator prof. univ. dr. Marin Cârциumaru). Lucrarea a fost publicată la

Editura Excelsior Art din Timișoara în anul 2011 (1845 p. din care 303 p. text tipărit + 1542 p. CD atașat). Ea este una dintre cele trei cărți care definesc viziunea lui Liviu MĂRUIA în domeniul arheologiei. Celelalte două sunt “*ArheoGIS. Baza de date a siturilor arheologice cuprinse în Lista Monumentelor Istorice a județului Timiș. Rezultatele cercetărilor de teren*” (Editura BioFlux, Cluj Napoca, 2011, 601 p.), proiect desfășurat în perioada 2006-2011 și “*Geografia istorică a zonei Moșnița Veche. Rezultatele cercetărilor arheologice de teren*” (Editura BioFlux, Cluj Napoca, 2012, 1154 p.).

Foarte creativ și inovator în metodele de cercetare adoptate, Liviu MĂRUIA a fost adeptul unui standard metodologic înalt, al corectitudinii și a non-compromisului.

În urma cercetărilor de teren sistematice sau punctuale din perioada 2006-2013, a coordonat și/sau a participat la repertorierea a peste 720 de obiective arheologice inedite, distribuite în arealul administrativ al județelor Timiș (peste 500), Arad (peste 200) și Caraș Severin (peste 20), contribuind la rescrierea arheologiei bănățene de teren, redefinind percepția asupra istoriei și preistoriei acestei regiuni. Cu acest prilej a fost descoperit și situl de la Unip “*Dealul Cetățuica*”, posibilă *Zurobara*, săpăturile de aici debutând în vara anului 2009, cu rezultate dintre cele mai spectaculoase în ce privește perioada regatului dac.

Activitatea științifică a dr. Liviu MĂRUIA include și 12 teme majore de cercetare, 6 contracte de cercetare, participarea activă în cadrul a 26 de șantiere arheologice, precum și nenumărate cercetări de teren și prospecții geofizice. A participat, singur ori coautor, cu 29 de lucrări științifice la sesiunile de comunicări locale, regionale și naționale. Din anul 2012 deținea atestatul de arheolog expert.

Liviu MĂRUIA a fost membru fondator și președinte al Asociației nonguvernamentale *Arheo Vest* (din 2006), membru al *Centrului de Istorie și Arheologie “Constantin Daicoviciu”* din Timișoara (1999-2006), membru al *Centrului de Cercetare în Preistorie, Arheologie Interdisciplinară și Tehnici de Conservare a Patrimoniului Cultural Mobil și Imobil*, Universitatea “Valahia” din Târgoviște (din 2009). A promovat constant arheologia și istoria bănățeană prin participarea la emisiuni de radio și de televiziune pe teme de arheologie, istorie și geografie istorică.

Deși tragic de scurtă, activitatea științifică fructuoasă a lui Liviu MĂRUIA reprezintă, fără putință de tăgadă, un exemplu de implicare și devotament, pasiune și deontologie profesională.

Convins că vremea “primadonelor” în arheologie a trecut, Liviu MĂRUIA credea cu tărie în *munca în echipă* și recunoștea meritele celor “*care au pus umărul în contexte, momente și moduri diferite pentru ducerea „căruței” la liman*”, după cum spunea chiar el. Și mai era convins că fără baze informaționale consistente nu se vor putea obține niciodată progrese reale în arheologie și în discursul istoric, acesta trebuind să pornească întotdeauna de la “*realitățile terenului*”.

Geografia și epoca dacică au fost marile lui iubiri. Liviu a fost o adevărată “enciclopedie” a civilizației dacice și era convins de necesitatea unei înnoiri a discursului istoriografic în ceea ce privește această epocă, dar și de necesitatea creării unor punți de legătură între arheologi și publicul larg. Dragostea pentru munte și pentru natură l-au inspirat profund, creându-i dorința de a cerceta, de a depăși barierele, de a trece “*dincolo de hartă*”, cum îi plăcea frecvent să o spună. A fost mereu omul terenului, insuflând această frumoasă pasiune și celor din jurul său, organizând frecvent periegeze ori simple excursii și ture montane pentru studenți și masteranzi. Astfel, în fiecare toamnă, la cumpăna lunilor octombrie și noiembrie, studenții de la *Istorie* și masteranzii de la *Arheologie interdisciplinară* aveau privilegiul să meargă în Munții Șureanu, într-un traseu de trei zile, având parte de o lecție inedită, la fața locului, despre civilizația dacică și războaiele daco-romane. Aceste expediții vor rămâne pururea în memoria tuturor celor care au participat la ele ...

Carismatic și foarte bun orator, generos și răbdător, întotdeauna disponibil, Liviu MĂRUIA a fost iubit de aproape toți studenții și masteranzii care au avut norocul să-l aibă profesor. Pe majoritatea i-a considerat nu doar discipoli ci “*întotdeauna prieteni*”.

Liviu era un organizator desăvârșit, pasionat de dezbateri și schimburi de idei (nu pregeta să-și susțină viguros totdeauna punctele de vedere), implicându-se activ în desfășurarea Cercului de Arheologie și Istorie Veche, care activează în cadrul Universității de Vest din Timișoara și care, din acest an, îi poartă numele. Avea o viziune clară și completă asupra a ceea ce trebuie făcut, o atitudine și o gândire sănătoasă, un spirit optimist de învingător,

niciodată complexat de valoarea altor școli arheologice de tradiție. A fost un adevărat lider și o călăuză atentă.

Ca om, Liviu MĂRUIA poate fi caracterizat în două cuvinte: bunătate și generozitate. A preferat întotdeauna să pună binele altora înainte, chiar dacă de multe ori a făcut acest lucru în detrimentul său. A împins de la spate generații întregi de studenți, stimulând creativitatea și dorința de cercetare, ajutând pe fiecare în parte. A fost mereu prietenos, mereu deschis și nu a respins pe nimeni niciodată.

Învățător, mentor și, nu în ultimul rând, **un prieten** pentru toți cei care l-au cunoscut, el nu a îndemnat pe nimeni “*să intre în casa înțelepciunii sale, ci mai degrabă a adus pe fiecare în parte în pragul propriei sale înțelepciuni*” (Kahlil Gibran).

Pasiunile lui Liviu MĂRUIA au fost **speologia** (în peste 10 ani de activitate a parcurs sute de peșteri active sau fosile, orizontale sau verticale, din majoritatea arealelor carstice din România; între 1995-2003 a fost membru al Clubului Speologic “Prusik” din Timișoara iar apoi membru onorific), **ciclismul** (în peste 20 de ani de activitate a parcurs cu bicicleta peste 50.000 km, cele mai importante realizări în domeniu fiind Turul ciclist al României (2625 km în 18 zile, în august 1999); Turul Carpaților Meridionali (1998); Turul Banatului, Olteniei de Munte și al Țării Hațegului (1993); Turul Munților Banatului (2006); Turul Serbiei și Muntenegrului (2008) și **muntele** (în peste 15 ani de activitate a parcurs pedestru majoritatea masivelor montane din Carpați, atât vara cât și iarna, formând și educând în spirit montan și ecologic numeroase generații de tineri).

Într-un gest de aleasă prețuire, cei printre care s-a născut, a crescut și s-a format ca om, au hotărât să-i acorde titlul de “cetățean de onoare” (post-mortem) al Comunei Vermeș, la data de 13 iulie 2013, atunci când ar fi trebuit să împlinească 36 de ani.

Înainte de a fi “cetățean de onoare” a fost un “prieten de onoare” și un model!

Asociația Arheo Vest

OPERA OMNIA

STUDII DE SINTEZĂ

Liviu Măruia, *Cercetări interdisciplinare vizând reconstituirea geografiei istorice a Dealurilor Lipovei*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2011, 1845 p. (303 p. text tipărit + 1542 pagini CD atașat), ISBN 978-973-592-277-1.

Liviu Măruia, Dorel Micle, Adrian Cîntar, Marius Ardelean, Andrei Stavilă, Lavinia Bolcu, Oana Borlea, Petru Horak, Călin Timoc, Cristian Floca, Lucian Vidra, *ArheoGIS. Baza de date a siturilor arheologice cuprinse în Lista Monumentelor Istorice a județului Timiș. Rezultatele cercetărilor de teren*, Editura Bioflux, Cluj-Napoca, 2011, 601 p., ISBN 978-606-81991-23-2 (*online* <http://www.editura.bioflux.com.ro/docs/ArheoGIS%2003.10.2011.pdf>).

Dorel Micle, Adrian Cîntar, **Liviu Măruia**, *Elemente de topografie și cartografie arheologică*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2011, 228 p., ISBN 978-973-592-279-5.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Andrei Stavilă, *ArheoGIS - un sistem integrat de manageriere a patrimoniului arheologic național*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2012, 295 p., ISBN 978-973-592-282-5.

Liviu Măruia, Dorel Micle, Cristian Floca, Andrei Stavilă, Alexandru Berzovan, Lavinia Bolcu, Oana Borlea, Octavian Rogozea, Sorin Forțiu, Adrian Magina, Elena Pîrpiliță, Ioan Vedrilă, Petru Horak, Lucian Vidra, Andreea Gogoșanu, *Geografia istorică a zonei Moșnița Veche. Rezultatele cercetărilor arheologice de teren*, Editura Bioflux, Cluj-Napoca, 2012, 1154 p., ISBN 978-606-8191-43-0 (*online* <http://www.editura.bioflux.com.ro/docs/Mosnita%20Veche.pdf>).

SUPPORT DE CURS

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Geto-dacii. Istorie și civilizație. Istoria*, Editura Universității de Vest Timișoara, 203, 252 p., ISBN 973-8433-43-6.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Civilizația geto-dacilor. Universul ocupațional. Meșteșugurile*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2005, 165 p., ISBN 973-592-140-5.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Civilizația geto-dacilor. Spiritualitatea*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2008, 275 p., ISBN 978-973-592-216-0.

ARTICOLE, COMUNICĂRI ȘI CONTRIBUȚII

Liviu Măruia, *Simbolistica lupului în tradiția mitologică românească*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 23-24-25, 1999-2001 (2002), p. 193-197.

Liviu Măruia, *Zalmoxis, le dieux suprême des daces?*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 26-27, 2002-2003 (2003), p. 175-190.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, Marius Grec, *Sănnicolaul Mare, jud. Timiș. Punct: „Seliște”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2003*, București, 2004, p. 294-296 (online <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2004/cd/index.htm>).

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Le symbole mityque du loup dace, reminiscence dans la tradition populaire roumaine*, în *Thracian and Circumpontic World*, Proceedings of the Ninth International Congress of Thracology, vol. III, Chișinău, 2005, p. 195-201.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Simbolul mitic al lupului dacic, reminiscență în tradiția populară românească*, în *Thracians and circumpontic world*. Summaryes of the IX-th International Congress of Thracology, Chișinău – Vadul lui Vodă, 6-11 september 2004, Chișinău, 2004, p. 152-154.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Sănnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: „Seliște”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2004*, București, 2005, p. 327-329 (online <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2005/cd/index.htm>).

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Opinions concernant les manifestations spirituelles de la Dacie du I-èr siècle av. J.C. au I-èr siècle ap. J.C.*, în *Abstracts of the 10th International Congress of Thracology, Komotini – Alexandroupoli 18-23 october 2005*, Komoutini, Greece, 2005, p. 11-12.

Dorel Micle, Marcel Török-Oance, **Liviu Măruia**, Leonard Dorogostaisky, *The “rings” of Cornești (Jadani), Timiș County, Romania*, în *CAA 2006 – Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, Proceedings of the 34st Conference*, Fargo, North Dakota, SUA, March 2006, în *BAR International Series*, 1230, 2006.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Leonard Dorogostaisky, *The earth works from Cornești – „Iarcuri” (Orțișoara village, Timiș county) in the light of recent field research*, în *Analele Banatului*, S.N., Arheologie-Istorie, 14, 2006, 1, p. 283-305.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: „Seliște”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2005*, București, 2006, p. 316-318 (online <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2006/cd/index.htm>).

Liviu Măruia, *Considerații teoretice referitoare la reminiscentele preceștine din tradiția mitologică românească*, în *Columna 2000*, 27-28, 2006, p. 91-97.

Liviu Măruia, *Prezența dacică în Banat. Un stadiu al cercetării*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 28-29, 2004-2005 (2006), p. 55-96.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Sânnicolau Mare „Seliște”. Campaniile 2005-2006*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 30-31, 2006-2007, p. 314-319.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Leonard Dorogostaisky, Adrian Cîntar, *Noi descoperiri arheologice de teren în zona de nord vest a Banatului, acoperită de Câmpia Vingăi și Dealurile Lipovei (I)*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 30-31, 2006-2007, p. 7-32.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: „Seliște”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2006*, București, 2007, p. 311-314 (online <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2007/cd/index.htm>).

Dorel Micle, Marcel Török-Oance, **Liviu Măruia**, *The morpho-topographic and cartographic analysis using GIS and Remote Sensing techniques of the archaeological site Cornesti “Iarcuri”, Timis County, Romania*, în *Advances on Remote Sensing for Archaeology and Cultural Heritage Management*, Roma, 2008, p. 387-393.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Adrian Cîntar, *eGISpat Timis: Topographic 3D Measurements Using the Total Station and GIS Processing in the Analysis of the Archaeological Sites in Timis County, Romania*, în *Computer Applications to Archaeology 2009*, Williamsburg, Virginia, USA. March 22-26, 2009, p. 163-164 (online http://www.caa2009.org/CAA2009_FinalProgram.pdf).

Liviu Măruia, Dorel Micle, Adrian Cîntar, Angelica Bălos, Adriana Pescaru-Rusu, „*Măgura*” *Uroiului (Hunedoara County, Romania). An Archaeological Site from the perspective of Landscape Archaeology*, în *Computer Applications to Archaeology 2009*, Williamsburg, Virginia, USA. March 22-26, 2009, p. 288-289 (online http://www.caa2009.org/CAA2009_FinalProgram.pdf).

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Marcel Török-Oance, Gheorghe Lazarovici, Magda Cornelia Lazarovici-Mantu, Adrian Cîntar, *Archaeological geomorphometry and geomorphography. Case study on Cucutenian sites from Ruginoasa and Scânteia, Iași County, Roumania*, în *Annales d'Université "Valahia" Târgoviște. Section d'Archéologie et d'Histoire*, 12, 2010, 2, p. 23-39.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, *Raport de activitate științifică efectuată în cadrul Platformei de Formare și Cercetare Interdisciplinară în Domeniul Arheologiei Sistemate – „Arheotim”*, în *Banatica*, 20, 2010, 1, p. 307-320.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Evoluția Secției de Istorie (la 20 de ani de la reînființare)*, în *Studii de Istorie a Banatului*, 34, 2010, p. 272-297.

Liviu Măruia, Dorel Micle, Adrian Cîntar, Angelica Bălos, Adriana Pescaru-Rusu, Andrei Stavilă, Lavinia Bolcu, „*Măgura*” *Uroiului (Hunedoara County, Romania). An Archaeological Site from the perspective of Landscape Archaeology*, în *Annales d'Université "Valahia" Târgoviște. Section d'Archéologie et d'Histoire*, 12, 2010, 1, p. 85-96.

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Adrian Cîntar, Octavian Bozu, Eduard Nemeth, Andrei Stavilă, Lavinia Bolcu, *Non-invasive archaeological research in the Roman Castrum from Vărădia, „Rovină” (Caraș-Severin County). A topographic and geophysical study*, în *Annales d'Université "Valahia" Târgoviște. Section d'Archéologie et d'Histoire*, 12, 2010, 1, p. 139-154.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, *Hallstattul tardiv și individualizarea geto-dacilor în cadrul lumii tracice*, în *Columna 2000*, 11, 2010, 41-42, p. 11-15.

Gheorghe Lazarovici, Dan Ciobotaru, Zoia Maxim, Diana Bindea, Cornelia-Magda Lazarovici, Loredana Bojin, Sote Angeleski, Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Sorin Petrescu, Dimitrie Negrei, Cristian Roman, Adela Mateș, Flavius Bozu, Ovidiu Bozu, Marius Ardelean, *Parța, com. Parța, jud. Timiș. Punct. Tell I*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2009. A XLIV-a Sesiune de Rapoarte Arheologice, Suceava, 27-30 mai*

2010, București, 2010, p. 289-291 (*online* <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2010/cd/index.htm>).

Cornelia-Magda Lazarovici, Senica Țurcanu, Maria Geba, Arina Hușleag, Maria Știrbu, Linda Ellis, Dorel Micle, **Liviu Măruia**, *Scânteia, com. Scânteia, jud. Iași. Punct: Dealul Bodești / La Nuci*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2009. A XLIV-a Sesiune de Rapoarte Arheologice, Suceava, 27-30 mai 2010*, București, 2010, p. 170-171 (*online* <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2010/cd/index.htm>).

Cornelia-Magda Lazarovici, Gheorghe Lazarovici, Senica Țurcanu, Maria Știrbu, Dorel Micle, **Liviu Măruia**, *Ruginoasa, com. Ruginoasa, jud. Iași. Punct: Dealul Drăghici*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2009. A XLIV-a Sesiune de Rapoarte Arheologice, Suceava, 27-30 mai 2010*, București, 2010, p. 165-166 (*online* <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2010/cd/index.htm>).

Adrian Bejan, Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Adrian Cîntar, *Unip, com. Sacoșu Turcesc, jud. Timiș. Punct. Dealu Cetățuica*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2009. A XLIV-a Sesiune de Rapoarte Arheologice, Suceava, 27-30 mai 2010*, București, 2010, p. 199-203 (*online* <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2010/cd/index.htm>).

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Zsuzsanna Kopeczny, Adrian Cîntar, Simona Simionescu, Lucian Vidra, Oana Borlea, Cristian Floca, *Medieval earth fortifications from the Romanian N-E Banat in the context of interdisciplinary analysis*, în *Fusion of Cultures. Abstracts of the XXXVIII Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology* (eds. Fco. Javier Melero, Pedro Cano & Jorge Revelles), Granada, 2010, p. 731.

Liviu Măruia, Dorel Micle, Marcel Török-Oance, Gheorghe Lazarovici, Magda Lazarovici, Lorena Smadu-Vlad, Adrian Stavilă, Lavinia Bolcu, *Archaeological geomorphometry and geomorphography. Case study on Cucutenian sites from Ruginoasa and Scânteia, Iași County, Romania*, în *Fusion of Cultures. Abstracts of the XXXVIII Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology* (eds. Fco. Javier Melero, Pedro Cano & Jorge Revelles), Granada, 2010, p. 689.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, Daniela Tănase, *Un mormânt cu podoabe de aur din epoca sarmatică timpurie descoperit la Sânnicolau Mare – Seliște (jud. Timiș)*, în *Analele Banatului*, S.N., 19, 2011, p. 161-180 (*online* <http://www.muzeulbanatului.ro/uploads/products/10%20Bejan.pdf>).

Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Adrian Cîntar, Marcel Török-Oance, *Die Erdwälle vom rumanischen Banat im Kontext der Landschaftsarchäologie*, în Eduard Nemeth, Florin Fodorean, Dan Matei, Dragoş Blaga, *Der südwestliche Limes des römischen Dakien. Strukturen und Landschaft*, mit einem Beitrag von Dorel Micle, **Liviu Măruia**, Adrian Cîntar, Marcel Török-Oance, Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca, Faculty of History and Philosophy, *Speculum Antiquitatis*, The Publications of the Department of Ancient History and Archaeology, 1, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2011, ISBN 978-606-543-202-4; p. 58-81.

Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, Dorel Micle, Alexandru Berzovan, Andrei Stavilă, Cristian Floca, Lavinia Bolcu, Oana Borlea, *Unip, com. Sacoşu Turcesc, jud. Timiş. Punct: Dealu Cetăţuica*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2011. A XLVI-a Sesiune Naţională de Rapoarte Arheologice, Târgu Mureş, 23-26 mai 2012*, Bucureşti, 2012, p. 156-161 (*online* <http://cimec.ro/arheologie/cronicaca2012/cd/cronica-cercetarilor-arheologice-2011.pdf>).

Corneliu Beldiman, Marin Cârciumar, Adrian Bejan, **Liviu Măruia**, Alexandru Berzovan, Andrei Stavilă, Diana Maria Sztancs, Daniela Iamandi, *Industria materiilor dure animale descoperită în campania 2011*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2011. A XLVI-a Sesiune Naţională de Rapoarte Arheologice, Târgu Mureş, 23-26 mai 2012*, Bucureşti, 2012, p. 161-164 (*online* <http://cimec.ro/arheologie/cronicaca2012/cd/cronica-cercetarilor-arheologice-2011.pdf>).

Liviu Măruia, *Cuvânt înainte*, în Sorin Forţiu, *Ziridava în context ptolemeic*, Editura "Sfântul Ierarh Nicolae", Brăila, 2012, V + 134 pg, ISBN 978-606-577-912-9 (*online* http://www.banat.ro/academica/Sorin_Fortiu_Ziridava_in_context_ptolemeic.pdf).